

Kuopion kaupungin strateginen metsäsuunnitelma

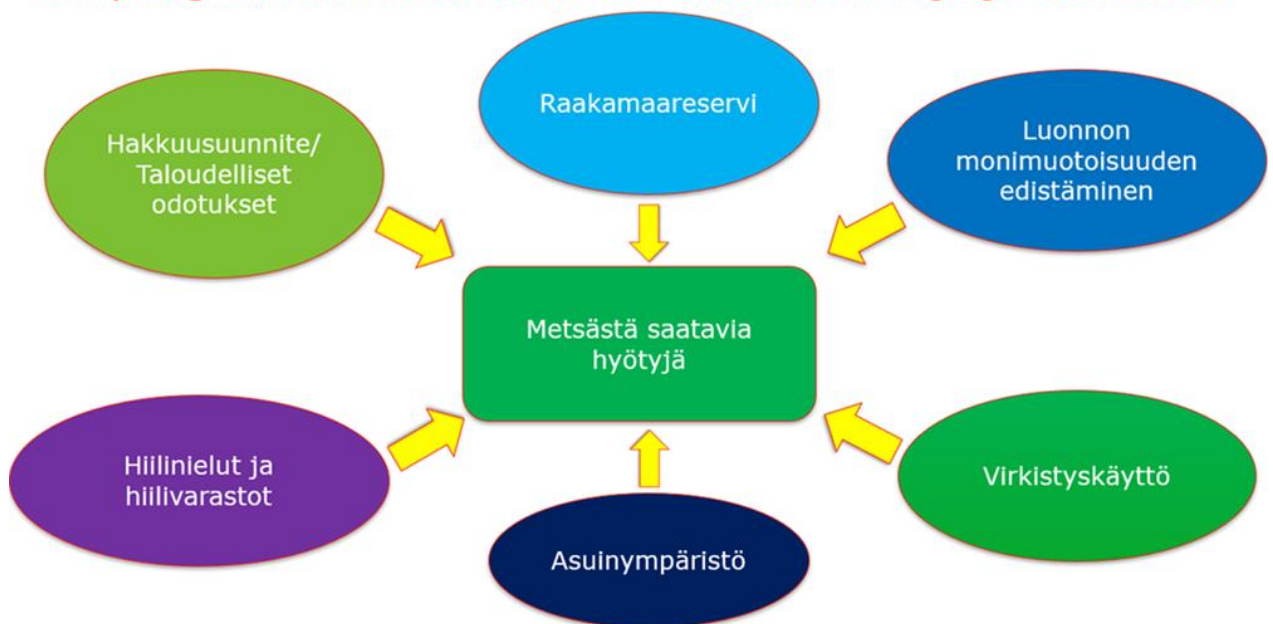
Päätöshistoria

Kaupunkirakennelautakunta 3.11.2021 45 §

**Kiinteistöjohtaja Lauri Lytsy
Maa- ja vesialueiden hallintapalvelujen tukipalvelut**

Kuopion kaupungilla on laaja ja arvokas metsäomaisuus. Metsät sijoittuvat eri puolille kaupungin hallinnollista aluetta ja niiden käyttötarkoitus vaihtelee suuresti. Kaupungin metsiin kohdistuu monenlaisia arvoja ja odotuksia: taloudellisia odotuksia, luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luonnonsuojelu, raakamaareservi, virkistyskäyttö, ihmisten asuinympäristö, hiilinielu ja hiilivarasto ja niin edelleen. Osa metsiin kohdistuvista arvoista ja odotuksista on myös keskenään ristiriidassa, mikä antaa perusteen metsien nykytilanteen ja tulevaisuuden tarkempaan arviointiin strategisen metsäsuunnitelman muodossa. Strategisen metsäsuunnitelman tavoitteena on kaupungin metsien hoidon ja käytön kokonaiskestävyyden turvaaminen.

Kaupungin metsiin kohdistuvia keskeisiä arvoja ja odotuksia

Tähän strategisen metsäsuunnitelman esittelytekstiin on nostettu Strategisen metsäsuunnitelman raportin keskeiset näkökulmat tiivistetysti, jotka on varsinaisessa raportissa esitetty laajemmin ja perusteellisemmin.

Srategisen metsäsuunnitelman valmistelu

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi kokouksessaan 17.3.2021 strategisen metsäsuunnittelun valmisteluprosessin ohjeellisenä noudatettavaksi. Strategisen metsäsuunnitelman tavoitteena on päivittää kaupungin omistamien metsien nykytilanne tämänhetkistä metsäomistusta vastaavaksi ja tehdä kokonaisarvio metsien nykytilanteesta ja tulevaisuudesta. Tarkastelua varten metsät on jaettu seuraaviin osa-alueisiin: taajamametsät, ulkoilmetsät kaupunki, ulkoilmetsät maaseutu, maankäytön muutosalueet, talousmetsät ja luonnonsuojelualueet.

Kokonaisarviota varten on tehty laskelmia metsien kehityksestä erilaisilla vaihtoehtoisilla kasvatusvaihtoehdoilla seuraavan 50 vuoden ajaksi eri osa-alueille. Laskelmien pohjalta esitetään tehtäväksi päätöksiä kaupungin metsien tulevasta metsänhoidosta ja sen periaatteista. Tässä tarkastelussa ei ole ollut tarkoituksena mennä metsikkökuviotasolle, vaan metsiä on tarkasteltu osakokonaisuuksina ja näille osa-alueille on tehty kehityslaskelmia. Metsikkökuviotaso on operatiivista ja taktista suunnittelua, missä sovelletaan strategisessa metsäsuunnitelmassa määritellyjä periaatteita.

Metsien tila on päivitetty kaupungin ylläpitämän metsävaratiedon pohjalta tämän hetken tilannetta vastaavaksi ja metsien kehitysennusteet on laskettu luonnonvarakeskuksen (LUKE) kasvumalleilla. Metsien kehitysennusteet on tehty kolmella eri hakkuusuunnitteen tasolla sekä jaksollisen että jatkuvan kasvatuksen malleilla.

Perinteisten metsällisten tunnusten lisäksi on arvioitu metsien merkitystä sekä hiilivarastona että hiilinieluinä. Luonnon monimuotoisuuden kehitystä on arvioitu mm. lehtipuun määrän ja yli 80-vuotiaiden metsien määrän kehityksen perusteella. Metsien nykytilaa on verrattu valtakunnan metsien viimeisiin inventointituloksiin (VMI) Pohjois-Savossa. Lisäksi on arvioitu metsien soveltuvuutta virkistyskäyttöön, metsien tuhoriskejä sekä sopeutumiskykyä ilmastonmuutoksen edistyessä. Nykytila-analyysin ja laskettujen kehitysennusteiden pohjalta tehtiin asukaskysely, pidettiin webinaari ja saatiin lausuntoja.

Päivitettyjen metsätietojen tulosten arviointia

Päivitettyjä metsätietoja on verrattu valtakunnan metsien viimeisiin inventointituloksiin (VMI) Pohjois-Savossa sekä metsätietoihin 20 vuotta aiemmin. Tehtyjen analyysien pohjalta on kaupungin metsistä ja niiden tilasta tehty mm. seuraavia päätelmiä:

- Kaupungin metsien puumäärä noin 2,46 miljoonaa kuutiometriä on erittäin suuri. Puumäärä on kasvanut 20 vuodessa noin 85 % kun vastaavana aikana metsien pinta-ala on kasvanut noin 15 %.
- Puuston keskitilavuus on kohonnut noin 1½-kertaiseksi 20 vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna ja keskitilavuus on yli 1½-kertainen Pohjois-Savon metsien keskitilavuuteen verrattuna. Puuston keskitilavuuden nousu on ollut seurausta mm. maltillisista hakkuista, hyvästä metsänhoidosta, vanhojen metsien suuresta osuudesta ja ilmastonmuutoksesta.
- Kaupungin metsien keskikasvu on noussut 20 vuodessa noin 40 000 kuutiometrillä/vuosi noin 77 000 kuutiometrin vuositason tasolle. Pinta-alaa kohti laskettuna kasvu on noussut noin 4,0 kuutiometriä/hehtaari /vuosi tasolta noin 6,6 kuutiometriä/hehtaari vuositason tasolle. Keskikasvu

jää kuitenkin Pohjois-Savon metsien noin 7,4 kuutiometriä/hehtaari /vuosi keskikasvun alle, koska kaupungin metsät ovat keskimäärin niin vanhoja, että kasvu on alkanut hidastua.

- Kaupungin metsistä yli 80 vuotiaiden metsien osuus on noin 47 % kun Pohjois-Savon metsissä yli 80-vuotiaiden osuus on noin 16 %.
- Lehtipuuston osuus kaupungin metsissä on noin 19,6 %, mikä on kaksinkertaistunut 20 vuodessa. Lehtipuuston osuus on hieman alle Pohjois-Savon keskimääräisen 21,8 %:n tason.
- Luonnonsuojelualueiden määrä on noussut noin 569 hehtaarista (5,7 %) noin 755 hehtaarin (noin 6,6 %) tasolle 20 vuodessa. Pohjois-Savossa luonnonsuojelualueita on noin 2 % metsien pinta-alasta keskimäärin.
- Kaupungin metsien hiilinielu noin 55 000 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia /vuosi (puusto + maaperä) ylittää selvästi Kuopion ilmasto-ohjelmassa asetun 16 200 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia/vuosi tavoitteen.
- Kaupunginvaltuuston talousarviossa vuodelle 2021 määrittelemää tulo-tavoitetta vastaava hakkuumäärä noin 49 000 kuutiometriä/vuosi vastaa noin 63,6 % puuston tämänhetkisestä kasvusta. 20 vuotta aiemmin kaupunginvaltuuston ohjeellisena hyväksymä hakkuusuunnite 25 000 kuutiometriä/vuosi vastasi 62,5 %:n tasoa sen hetkisestä puuston kasvusta.

Metsien tämänhetkistä tilaa on arvioitu syvällisemmin raportissa kappaleessa 3.2 ja raportin liitteessä 3.

Metsien kehitysennusteiden tulosten arviointia

Strategisen metsäsuunnitelman kehitysennusteiden pohjalta on kaupungin metsistä ja niiden tilasta tehty mm. seuraavia päätelmiä:

- Puuston korkea keskitilavuus ja ikä antaa hyvät mahdollisuudet jatkaa saman tyyppisellä hakkuiden maltillisella linjalla (peruslaskelma) kuin tähänkin asti. Puuston korkea ikä ja keskitilavuus antaa hyvät mahdollisuudet metsien virkistyskäyttöön ja samalla luonnon monimuotoisuuden määrä on normaaleja talousmetsiä isompi.
- Metsien korkeaan keskitilavuuteen liittyvä korkea ikä muodostaa kuitenkin samalla selvästi kohonneen riskin erilaisille metsätuhoille. Metsätuhojen esiintymistä tulee seurata jatkossa tehostetusti.
- Jaksollisen ja jatkuvan kasvatuksen välillä ei kasvumalleissa ole suurta eroa keskitilavuuden kehityksen osalla.
- Puuston kasvu jatkuu kasvumallien mukaan likimäärin nykyisellä tasolla, paitsi jatkuvan kasvatuksen mallissa puuston kasvu ja samalla hiilinielu alkaa hiipua noin 20 vuoden kuluttua.
- Metsien hiilivarasto tulee kaupungin metsissä kasvamaan kaikissa skenaarioissa eikä jaksollisen ja jatkuvan kasvatuksen kasvumallien välillä hiilivaraston osalta ole suurta eroa.
- Metsien hiilinielu pysyy jatkossakin negatiivisena (hyvä asia, koska hiiltä sitoutuu ilmasta) ja ilmasto-ohjelman mukainen tavoite (vuoden 2030 tavoite 22 200 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia /vuosi) hiilinielun osalta täyttyy myös tulevaisuudessa. Hiilinielujen hyvään kehitykseen

pystytään vaikuttamaan pitkällä aikavälillä pitämällä metsät hyvässä kasvussa ja elinvoimaisina.

- Lehtipuuston osuus laskee kasvumallien perusteella sekä jaksollisen että jatkuvan kasvatuksen osalta. Mikäli lehtipuuston osuutta halutaan pitää korkealla edellyttää se aktiivisia toimenpiteitä.
- Yli 80-vuotiaiden metsien/puiden osuus pysyy korkealla tasolla sekä jaksollisessa että jatkuvassa kasvatuksessa. Jatkuvassa kasvatuksessa vanhojen metsien/puiden osuus pysyy hieman korkeammalla tasolla kuin jaksollisessa kasvatuksessa.

Metsien kehitysennusteita on arvioitu syvällisemmin raportissa kappaleessa 3.1 ja raportin liitteissä 1a ja 2. Kehitysennusteet on laadittu myös kullekin metsien osa-alueelle erikseen: Liite 2.

Asukaskyselyn tulokset, webinaari ja annetut lausunnot

Tehdyn asukaskyselyn ja webinaarin tuloksissa korostuivat ilmastonmuutoksen hillintä ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Metsät nähdään ensisijaisesti virkistyskohteina ja hakkuita halutaan vähentää etenkin ulkoilu- ja taajamametsissä. Vanhojen metsien määrää halutaan edelleen kasvattaa ja lahoppuun määrää lisätä. Jatkuvan kasvatuksen osuutta halutaan lisätä. Kyselyssä vastaajien mielipiteet jakaantuivat hiilinielutavoitteen osalta.

Webinaarissa käydyssä keskustelussa korostui halu mennä tarkastelussa metsikkökuviotasolle. Ilmeisesti pyrkimyksenä oli suojelualueiden konkreettisen määrän lisääminen jo tässä strategisen metsäsuunnittelun vaiheessa. Strategisen metsäsuunnittelun valmistelun yhteydessä ei kuitenkaan ole miltään osin menty paikkatietotasolle. Mahdollisten uusien luonnonuojelualueiden perustaminen vaatii aina oman erillisen valmistelunsa yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Asiassa voidaan käynnistää neuvottelut strategisen metsäsuunnitelman päätöksenteon jälkeen.

Asukaskyselyn tuloksia, webinaaria ja annettuja lausuntoja on arvioitu syvällisemmin raportin kappaleissa 3.3–3.5 ja niitä on esitelty raportin liitteissä 4–8.

Toimenpide-ehdotukset eri arvojen ja tavoitteiden huomioon ottamiseksi kaupungin metsissä (raportin kappale 4.1)

Edellä lueteltujen analyysien, kehityslaskelmien, asukaskyselyn, webinaarin ja annettujen lausuntojen perusteella on strategisen metsäsuunnitelman valmisteluryhmä ohjausryhmän ohjauksessa päättänyt esittämään lukuisia toimenpide-ehdotuksia ja/tai periaatteita, jotka seuraavassa tiivistettyinä:

- Kuopion kaupungin metsiä hoidetaan jatkossakin monikäyttömetsinä, joissa samanaikaisesti pyritään ottamaan huomioon useita erilaisia tavoitteita nyt ja tulevaisuudessa. Raportin kappale 4.1.1.
- Kaupungin omistamien metsien virkistyskäytön merkitys on suuri. Taajama- ja ulkoilumetsät toimivat asukkaiden lähivirkistys- ja ulkoilualueina ja niille rakennetaan myös ulkoilureittejä sekä laavuja ym. retkeilyn palveluita. Talousmetsissä ja maankäytön muutosalueiden metsissä jokamiehenoikeuteen perustuva ulkoilu otetaan tärkeänä näkökulmana huomioon. Raportin kappale 4.1.2.

- Luonnon monimuotoisuus on metsien hoidossa tärkeä näkökulma ja Kuopion kaupungin metsissä edistetään luonnon monimuotoisuutta hyvin monilla eri tavoilla. Kaupungin metsissä on vanhoja puita ja metsiköitä normaalia enemmän ja lahopuun muodostumista edistetään aktiivisesti. Lehtipuuston osuutta lisätään myös aktiivisesti metsähoitotöiden yhteydessä. Lisäksi luonnon monimuotoisuus otetaan erityisesti huomioon esim. metsien ja soiden reunavyöhykkeillä, hakamailla, kaskimetsissä, perinnemaisemissa, harjujen paahderinteillä ja uhanlaisten eliölajien esiintymispaikoilla. Riistanhoito otetaan huomioon soveltuvissa kohteissa. Raportin kappale 4.1.3.
- Luonnonsuojelualueiden määrää pyritään lisäämään METSO-periaatteiden mukaan. Kaupunki maanomistajana haluaa jatkossakin, että suojelusta korvataan kaupungille samoilla periaatteilla kuin muillekin maanomistajille. Suojeluratkaisut taajamissa sekä kaupungin kasvualueilla tehdään pääsääntöisesti osana kaavoitusprosessia. Mahdollisia uusia luonnonsuojelualueita ryhdytään selvittämään yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa strategisen metsäsuunnitelman hyväksymisen jälkeen. Raportin kappale 4.1.3.
- Kuopion kaupungin metsät toimivat sekä hiilivarastoina että hiilinieluinä. Metsien hiilivarasto-ominaisuus korostuu taajamametsissä, ulkoilumetsissä ja luonnonsuojelualueilla. Metsien hiilinieluoimaaisuutta painotetaan sekä talousmetsissä että maankäytön muutosalueilla, joilla metsien elinvoimaan ja kasvuun kiinnitetään erityistä huomiota. Kaupungin metsille ilmastopoliittisessa ohjelmassa asetettu hiilinielutavoite on 16 200 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia/vuosi ja hiilinielutavoitteen lisäys on 6 000 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia/vuosi vuoteen 2030 mennessä. Metsäsuunnitelman laskentojen mukainen vastaava luku on 55 500–57 900 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia/vuosi. Tavoite täyttyy selvästi sekä nyt että tulevaisuudessa. Mikäli kaupungin metsäalueilta löytyy tuottamattomia tai vajaatuottoisia alueita, istutetaan niille puita hiilen sidonnan lisäämiseksi entisestään. Mahdollista uutta hiilinielutavoitetta voidaan tarkastella esimerkiksi seuraavan ilmastopoliittisen ohjelman laadinnan yhteydessä. Raportin kappale 4.1.4.
- Muinaismuistoalueiden ja kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden luonne ja arvot huomioidaan metsien suunnittelussa. Kulttuurihistoriallisesti merkittävät alueet kuuluvat pääosin erillisten, tarkempien hoito- ja käyttösuunnitelmien piiriin. Raportin kappale 4.1.5.
- Maankäytön muutosalueita hoidetaan ensisijaisesti alueen tulevaa maankäyttömuotoa vastaavasti valmentaan alueiden puustoa valmis-televilla metsänhoitotöillä. Maankäytön muutosalueilla kaupunki haluaa turvata kaupungin kasvun ja tasapainoisen yhdyskuntarakenteen kehittymisen kaupungin kasvualueilla. Raportin kappale 4.1.6.
- Jatkuva kasvatusta ryhdytään lisäämään nykyisten taajamametsien ja kaupunkialueen ulkoilumetsien lisäksi maaseudun ulkoilumetsissä ja erityisesti kaikissa suometsissä. Jatkuvan kasvatuksen kohteita tullaan erityisesti seuraamaan kokemusten kartuttamiseksi. Raportin kappale 4.1.7.
- Vanhojen metsien puuston terveyden seuranta tulee tiivistää entisestään metsätuhojen ennaltaehkäisyn vuoksi. Laki metsätuhojen torjunnasta velvoittaa huolehtimaan metsien terveydentilasta ja metsätuhojen ehkäisystä. Raportin kappale 4.1.7.
- Puunkorjuu tehdään ympärivuotisesti kuitenkin siten, että lintujen pesintäaikaan hakkuita suunnataan ensisijaisesti mäntyvaltaisille alueille. Heikosti kantavilla maapohjilla pyritään puunkorjuu tekemään pääasi-

assa talvella maan ollessa roudassa ja lumen peitossa. Raportin kappale 4.1.7.

- Metsien käytön suunnittelu ja toteutus tapahtuu vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa. Osallistaminen toteutetaan sitä tehokkaammin mitä lähempänä ollaan asutusta. Raportin kappale 4.1.7.
- Metsien peruslaskelman hakkuusuunnite 49 000 kuutiometriä/vuosi pidetään ennallaan. Hakkuita kuitenkin suunnataan eri tavalla kuin nähtävillä olleessa peruslaskelmassa on esitetty. Hakkuita vähennetään laskelmissa esitetystä perustasosta taajama- ja ulkoilumetsissä (maaseutu ja kaupunki) ja niitä lisätään talousmetsissä sekä maankäytön muutosalueilla. Esitetyllä tavalla toimittaessa kaupunki saa jatkosakin hakkuutuloja likimäärin entisen määrän eli noin 2,7 miljoonaa euroa toimituskauppatulona. Raportin kappale 4.1.8.

Hoitosuositukset osa-alueittain (raportin kappale 4.2)

Kaupungin metsille asetettujen arvojen ja tavoitteiden huomioon ottamista osa-alueittain on kuvattu raportin kappaleessa 4.2. Tavoitteena on muodostaa käsitys osa-alueiden erilaisesta luonteesta ja metsänhoidon menetelmistä sekä painotuksista yleisellä tasolla. Metsien hoidossa eri osa-alueilla tavoitellaan metsien kokonaiskestävyyttä, jossa sovitetaan yhteen erilaiset metsien hoitoon ja käyttöön liittyvät tavoitteet. Tavoitteet ja samalla metsänhoidon menetelmät vaihtelevat eri osa-alueilla.

Metsien hoidossa ei ole yhtä oikeaa vaihtoehtoa. Metsäsuunnittelijan on ymmärrettävä, miten eri metsänhoitomenetelmät vaikuttavat metsien kasvuun ja kehitykseen, luonnon monimuotoisuuteen, virkistyskäyttökelppisuuteen, talouteen, metsien käyttöön ja hiilensidontaan nyt ja tulevaisuudessa. Käytännön suunnittelutyötä tehdessään metsäsuunnittelija viime kädessä ratkaisee ehdottamansa toimenpiteet paikallisten metsänhoitollisten olosuhteiden ja tilanteen mukaan edellä lueteltujen periaatteiden pohjalta.

Metsäsuunnittelun suhde poliittiseen päätöksentekoon

Strategisen metsäsuunnitelman valmistelun aikana ja erityisesti sen loppuvaiheessa on noussut esille kysymys metsäsuunnittelun suhteesta poliittiseen päätöksentekoon. Vuosittain kaupunginvaltuusto tekee talousarvion yhteydessä päätöksen niistä tulo-odotuksista, mitä kaupungin metsiin kohdistuu seuraavana vuonna. Päätöksellä on suora vaikutus vuotuisen hakkuusuunnitteen määrään, mikä puolestaan vaikuttaa moneen muuhun asiaan kaupungin metsissä.

Strategisen metsäsuunnitelman yhteydessä hyväksyttävien periaatteiden on suunniteltu olevan voimassa seuraavat 20 vuotta. Nykyään metsävaratiedot säilyvät aiempaa pidempään ajantasaisena kehittyneiden metsäinventointi- ja kaukokartoitusmenetelmien sekä puuston ajantasaistuslaskennan myötä. Tämä antaa perinteisten metsätietojen puolesta hyvän mahdollisuuden esitettyyn 20 vuoden seurantajaksoon. Tarvittaessa periaatteisiin voidaan palata aikaisemminkin, mikäli vanhojen metsien ja/tai jatkuvan kasvatuksen seurannan, ilmastotavoitteiden, luonnon monimuotoisuuden tai jonkin muun merkittävän tekijän osalta ilmenee merkittäviä muutoksia aiemmin.

Valmisteluprosessin aikana käydyissä keskusteluissa 20 vuoden seurantajaksoa on pidetty ehkä liiankin pitkänä. Em. näkemyksen pohjalta on kes-

kusteluissa ollut lyhyempi, esim. valtuustokauden mittainen, seurantajakso. Lyhyempää seurantajaksoa puoltaa esim. jatkuvalla kasvatuksella tapahtuvan metsän uudistumisen seurannan tarve. Myös metsien korkean iän tuoma tarve seurata metsätuhoja aiempaa aktiivisemmin puoltaa lyhyempää seurantajaksoa. Lisäksi lehti- ja lahoppuuston aktiivisen lisäämisen käytännön toimenpiteiden tuloksia on syytä seurata tehostetusti. Myös luonnonsuojelualueiden määrän lisääntymisen etenemisestä, hiilinielujen toteutumisesta ja maankäytön muutosalueiden metsien valmentamisesta on hyvä raportoida päätöksentekijöille esim. valtuustokausittain. Lisäksi ilmastonmuutoksen etenemisessä saattaa tapahtua muutoksia, joihin pitää reagoida aiemmin. Metsien kokonaiskestävyyden seurantajärjestelmä on syytä valmistella yhteistyössä ulkopuolisen konsultin sekä mahdollisesti esim. luonnonvarakeskuksen tai Suomen metsäkeskuksen kanssa. Raportin kappale 4.1.9.

Strategisen metsäsuunnitelman valmistelijat

Strategisen metsäsuunnitelman valmistelusta ovat vastanneet metsätietoasiantuntija Juho Lammi Tapio Palvelut Oy:ltä sekä kaupunginmetsänhoitaja Seppo Jauhiainen ja metsätalousinsinööri Heikki Soinin Kuopion kaupungin metsät ja vesialueet -yksiköstä. Valmistelutyötä ovat ohjanneet kiinteistöjohtaja Lauri Lytsy, ympäristöjohtaja Tanja Ahonen, kaupunginpuutarhuri Masa O. Wacklin, yleiskaavapäällikkö Heli Laurinen ja valvoja/MTI Jukka Laukkanen.

Vaikutusten arviointi

Strategisen metsäsuunnitelman periaatteiden mukaan toimittaessa kaupungin omistamia metsiä hoidetaan kunkin osa-alueen erityispiirteiden mukaisilla tavoilla ja metsänhoidossa tulee otetuksi huomioon mm. virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus ja asuinympäristön vaatimukset. Edellisen lisäksi kaupunki saa hakkuutuloja, luonnonsuojelualueiden määrä lisääntyy ja nykyisiä metsäalueita voidaan myöhemmin rakentaa yhdyskuntarakentamisen tarpeisiin kaupungin kasvualueilla. Kaupungin metsät toimivat niin hiilivarastoina kuin hiilinieluinakin, minkä ominaisuuksien painotukset vaihtelevat erilaisissa metsissä. Edellä lueteltujen tavoitteiden toteutumista on tarkoitus seurata valtuustokausittain samoin kuin riskinä olevien metsätuhojen esiintymistä.

Esitys

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyy Kuopion kaupungin strategisen metsäsuunnitelman 25.10.2021 ohjeellisena noudatettavaksi ja esittää strategisen metsäsuunnitelman edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi sekä ohjeellisena noudatettavaksi käytännön metsänhoidon suunnittelussa ja talousarvion valmistelussa. Strategisesta metsäsuunnitelmasta hyväksytään noudatettavaksi seuraavat tavoitteet ja periaatteet, joita noudattaen metsänhoidon toteutussuunnitelmat valmistellaan:

- 1 Kaupungin metsät ovat monikäyttömetsiä. Eri osa-alueilla metsiä hoidetaan niiden luonteen ja käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla.
- 2 Vuotuinen hakkuusuunnite on noin 49 000 kuutiometriä vuodessa ja hakkuut suunnataan (pidemmällä aikavälillä keskimäärin) eri osa-alueille seuraavasti: ulkoilumetsät maaseutu noin 17 000 kuutiometriä vuodessa, taajamametsät noin 6 000 kuutiometriä vuodessa, ulkoilumetsät kaupunki noin 1 000 kuutiometriä vuodessa, maankäytön muutosalueet noin 14 500 kuutiometriä vuodessa ja talousmetsät noin 10 500 kuutiometriä vuodessa. Talousarvion yhteydessä kaupunginval-

tuusto hyväksyy vuosittain tulotavoitteen, millä perusteella seuraavan vuoden hakkuusuunnite määräytyy.

- 3 Luonnon monimuotoisuutta edistetään mm. lisäämällä aktiivisesti lahopuuta sekä lehtipuuston määrää. Lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään metsien reunavyöhykkeisiin, perinnemaisemien hoitoon, riistanhoitoon ja uhanalaisten eliölajien huomioon ottamiseen. Luontoarvojen huomioonottamistapa ja laajuus tarkastellaan tarkemman inventoinnin pohjalta aina siinä vaiheessa, kun metsissä suunnitellaan metsänhoitoa. Inventointi tehdään erityisen tarkasti ns. METSO-kriteerit täyttävillä kohteilla.
- 4 Luonnonsuojelualueiden määrää pyritään lisäämään ja kaupunki käynnistää neuvottelut uusien luonnonsuojelualueiden aikaansaamiseksi. Taajamissa ja kaupungin kasvualueilla suojeluratkaisut kuitenkin tehdään pääsääntöisesti osana kaupungin omaa kaavoitusprosessia.
- 5 Kaupungin metsät toimivat sekä hiilivarastoina että hiilinieluinä. Kaupungin metsät täyttävät ilmastopoliittisessa ohjelmassa kaupungin metsille asetetut tavoitteet. Kaupungin metsien elinvoimasta ja kasvukunnosta pyritään pitämään huolta, että niiden hiilensitomiskyky pysyy kunnossa myös tulevaisuudessa.
- 6 Maankäytön muutosalueita hoidetaan ensisijaisesti alueen tulevaa maankäyttömuotoa vastaavasti.
- 7 Jatkovaa kasvatusta ryhdytään lisäämään ja kokeilemaan nykyisten taajamametsien ja kaupunkialueen ulkoilumetsien lisäksi maaseudun ulkoilumetsissä ja erityisesti kaikissa suometsissä. Jatkuvan kasvatuksen metsien uudistumiseen ja tuhojen seurantaan kiinnitetään erityistä huomiota.
- 8 Vanhojen metsien puuston terveyden seuranta tulee tiivistää metsätuhojen ennaltaehkäisyn vuoksi.
- 9 Metsien hoidon suunnittelu ja toteutus tapahtuu pääsääntöisesti vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa. Osallistamisessa toteutetaan eri tapoja ja osallistaminen tehdään sitä vuorovaikutteisemmin mitä lähempänä ollaan asutusta.
- 10 Strategisen metsäsuunnitelman toteuttajana on metsät ja vesialueet palveluyksikkö yhteistyössä Kuopion kaupungin muiden toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.
- 11 Edellä luetellut periaatteet on tarkoitus olla voimassa 20 vuotta. Tarvittaessa periaatteisiin voidaan palata aikaisemminkin, mikäli vanhojen metsien ja/tai jatkuvan kasvatuksen seurannan, ilmastotavoitteiden, luonnon monimuotoisuuden tai jonkin muun merkittävän tekijän osalta ilmenee merkittäviä muutoksia.
- 12 Kaupunginvaltuuston hyväksymien em. periaatteiden ja tavoitteiden toteutumista seurataan otannan luonteisesti ja seurannan tulokset raportoidaan kaupunginvaltuustolle valtuustokausittain. Tavoitteena on seurata kaupungin metsien hoidon ja käytön kokonaiskestävyyttä. Seuranta tehdään yhteistyössä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa.

Liitteet

10016/2020 Liite 1) Kuopion strateginen metsäsuunnitelma ltk versio - 25.10.2021

10016/2020 Liite 1a) Kuopio laskentatulokset koko metsäomaisuus 10.5.2021

10016/2020 Liite 2) Kuopio laskentatulokset laskenta-alueet

10.5.2021

10016/2020 Liite 3) Vertailua menneeseen 20 v ja Pohjois-Savoon_Kuopioon 11.5.2021

10016/2020 Liite 4) Kuopion strateginen metsäsuunnitelma – osallistamisen tulokset 2.6.2021

10016/2020 Liite 5) Kuopion strategisen metsäsuunnitelman päivittämiseen liittyvä osallistava kysely - avoimet vastaukset

10016/2020 Liite 6) Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry kommentti 27.5.2021

10016/2020 Liite 7) Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry lausunto 25.5.2021

10016/2020 Liite 8) Aallokas Oy raportti 22.5.2021

Valmistelija

Seppo Jauhiainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 400 577 330

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy kiinteistöjohtajan esityksen.

Päätös

Lautakunta yksimielisesti jätti asian pöydälle.

Merkitään, että kaupunginmetsänhoitaja Seppo Jauhiainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

Kaupunkirakennelautakunta 1.12.2021

(Ei jaeta uudestaan)

Liitteet

- 1 10016/2020 Liite 1) Kuopion strateginen metsäsuunnitelma ltk versio - 25.10.2021
- 2 10016/2020 Liite 1a) Kuopio laskentatulokset koko metsäomaisuus 10.5.2021
- 3 10016/2020 Liite 2) Kuopio laskentatulokset laskenta-alueet 10.5.2021
- 4 10016/2020 Liite 3) Vertailua menneeseen 20 v ja Pohjois-Savoon_Kuopioon 11.5.2021
- 5 10016/2020 Liite 4) Kuopion strateginen metsäsuunnitelma – osallistamisen tulokset 2.6.2021
- 6 10016/2020 Liite 5) Kuopion strategisen metsäsuunnitelman päivittämiseen liittyvä osallistava kysely - avoimet vastaukset
- 7 10016/2020 Liite 6) Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry kommentti 27.5.2021
- 8 10016/2020 Liite 7) Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry lausunto 25.5.2021
- 9 10016/2020 Liite 8) Aallokas Oy raportti 22.5.2021
- 10 10016/2021 Metsäsuunnitelmaa koskevat muutos- ja lisäesitykset

kaupunkirakennelautakunta 1.12._Petri Nieminen

Valmistelija

Seppo Jauhiainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 400 577 330

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy kiinteistöjohtajan esityksen.

Päätös

Merkitään, että Mirja Wihuri saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana.

Petri Nieminen esitti, että Kuopion kaupungin strateginen metsäsuunnitelma palautetaan liitteenä olevien muutos- ja lisäysoesitysten pohjalta uudelleen valmisteltavaksi. Muutosesitykset perusteluineen liitteenä.

Palautusta ei kannatettu, joten Petri Nieminen esitti seuraavia lisäyksiä suunnitelmaan:

1. Suunnitelman liitteeksi lisätään laskennallinen arvio metsien ikärakenteen tilanteesta osa-alueittain v. 2041, kun suunnitelmaa on toteutettu pohjaesityksen mukaisilla hakkuumäärillä ja aikajänteellä (20 vuotta). Vertailuksi esitetään vastaava arvio metsien ikärakenteesta osa-alueittain v. 2041 muutosesityksen 2. mukaisilla hakkuumäärillä ja vastaavalla aikajänteellä (20 vuotta).
2. Kuopion metsäomaisuus siirretään FSC-sertifikaatin piiriin, pl. maankäytön muutosalueet.

Lisäksi Petri Nieminen esitti seuraavat muutosesitykset:

Kohta 1: Kaupungin metsien pääasiallinen käyttötarkoitus on virkistyskäyttö; pois lukien talousmetsät ja maankäytön muutosalueet. Metsäomaisuus on jaettu eri osa-alueisiin, joita hoidetaan niiden kunkin luonteen mukaisesti. Kuopion kaupungin metsien hoidon tavoitteena on:

- Metsien virkistyskäyttömahdollisuuksien turvaaminen ja parantaminen
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Ilmastonmuutoksen hillitseminen
- Metsänhoidon taloudelliset tuotot

Kohta 2: Vuotuinen hakkuusuunnite on 35 500 k-m³/v ja hakkuut suunnataan (pidemmällä aikavälillä keskimäärin) eri osa-alueille seuraavasti: ulkoilmametsät maaseutu 10 000 k-m³/v, taajamametsät 4 000 k-m³/v, ulkoilmametsät kaupunki 500 k-m³/v, maankäytön muutosalueet 12 000 k-m³/v ja talousmetsät 9 000 k-m³/v. Talousarvion yhteydessä kaupunginvaltuusto hyväksyy vuosittain tulotavoitteen, minkä perusteella seuraavan vuoden hakkuusuunnite määräytyy.

Kohta 3: Luonnon monimuotoisuutta edistetään mm. säästämällä luontaisesti syntyneitä lahopuita, lisäämällä lehtipuuston määrää sekä turvaamalla arvokkaiden luontokohteiden säilyminen. Lisäksi erityistä huomiota kiin-

nitetään metsien reunavyöhykkeisiin, perinnemaisemien hoitoon, riistanhoitoon ja uhanalaisten eliölajien huomioon ottamiseen. Vanhojen, yli 120-vuotiaiden, metsien pinta-alan määrää lisätään ulkoilu- ja taajamametsissä. Luontoarvojen huomioonottamistapa ja laajuus tarkastellaan tarkemman inventoinnin pohjalta aina siinä vaiheessa, kun metsissä suunnitellaan metsänhoitoa. Inventointi tehdään erityisen tarkasti niiden METSO-kriteerit täyttävien kohteiden osalta, joita kaupunki ei päädy suojelemaan.

Kohta 4. Luonnonsuojelualueiden määrää lisätään perustamalla vähintään 500 hehtaarin verran kaupungin omistuksessa olevia luonnonsuojelualueita vuoteen 2030 mennessä. Kaupunki käynnistää neuvottelut uusien luonnonsuojelualueiden aikaan saamiseksi.

Kohta 7: Jatkuva kasvatus tulee pitkällä aikavälillä olemaan pääasiallinen metsienkäsittelytapa taajamametsissä, kaupunkialueen ulkoilumetsissä, maaseudun ulkoilumetsissä ja erityisesti kaikissa turvealueiden metsissä. Jatkuva kasvatus on ensisijainen metsänkäsittelytapa herkillä maisema-alueilla (esim. Kallaveden saaristo- ja rantametsät) sekä METSO-kuvioilla, joita ei päädytä suojelemaan, ja joihin päätetään kohdentaa metsänhoidollisia toimenpiteitä.

Kohta 8: Vanhojen metsien puuston seuranta tiivistetään talousmetsissä metsätuhojen ennaltaehkäisyyn vuoksi. Vältetään aiheuttamasta kaarna-kuoriaistuhvoja metsänhoidollisilla toimenpiteillä.

Kohta 9: Suunnitelmaa toteutetaan vuorovaikutteisella suunnittelulla, avoimuuden ja osallistamisen periaatteilla. Kaikista vuosittaisista hakkuukohteista tiedotetaan ja ne asetetaan julkisesti nähtäville 1 –1,5 vuotta ennen hakkuiden toteuttamista.

Kohta 11: Edellä luetellut periaatteet on tarkoitus olla voimassa 10 vuotta. Tarvittaessa periaatteisiin voidaan palata aikaisemminkin, mikäli ilmasto-kestävyyden, luonnon monimuotoisuuden, metsätuhojen tai jonkun muun merkittävän tekijän osalta ilmenee merkittäviä muutoksia.

Iris Asikainen ja Jaakko Kosunen kannattivat Petri Niemisen muutosesityksiä kohtiin 1, 9 ja 11. Muihin kohtiin tehtyjä muutosesityksiä ja lisäesityksiä ei kannatettu, joten ne raukesivat.

Puheenjohtaja esitti, että kaikista kannatetuista muutosesityksistä äänestetään erikseen. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestys muutosesityksestä kohtaan 1: Puheenjohtaja ehdotti asiassa äänestettäväksi siten, että ne jotka ovat esittelijän ehdotuksen kannalla, äänestävät jaa, ja ne jotka ovat Petri Niemisen tekemän esityksen kannalla, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Pääkkö, Tolppanen, Chiksoeva, Hytönen, Jukarainen, Kulin, Wetzell, Wihuri) ja 3 ei-ääntä (Asikainen, Kosunen, Nieminen), joten lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Äänestys muutosesityksestä kohtaan 9: Puheenjohtaja ehdotti asiassa äänestettäväksi siten, että ne jotka ovat esittelijän ehdotuksen kannalla, äänestävät jaa, ja ne jotka ovat Petri Niemisen tekemän esityksen kannalla, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Pääkkö, Tolppanen, Chiksoeva, Hytönen, Jukarainen, Kulin, Wetzell, Wihuri) ja 3 ei-ääntä (Asikainen, Kosunen, Nieminen), joten lautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen.

Äänestys muutosesityksestä kohtaan 11: Puheenjohtaja ehdotti asiassa äänestettäväksi siten, että ne jotka ovat esittelijän ehdotuksen kannalla, äänestävät jaa, ja ne jotka ovat Petri Niemisen tekemän esityksen kannalla, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Pääkkö, Tolppanen, Chiksoeva, Hytönen, Jukarainen, Kulin, Wetzell, Wihuri) ja 3 ei-ääntä (Asikainen, Kosunen, Nieminen), joten lautakunta oli hyväksynyt esittelijän ehdotuksen.

Merkitään, että kaupunginmetsänhoitaja Seppo Jauhiainen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

KUOPIO

Kuopion kaupunki
Kaupunkirakennelautakunta

Pöytäkirja

01.12.2021

17/2021 13 (13)

71 §